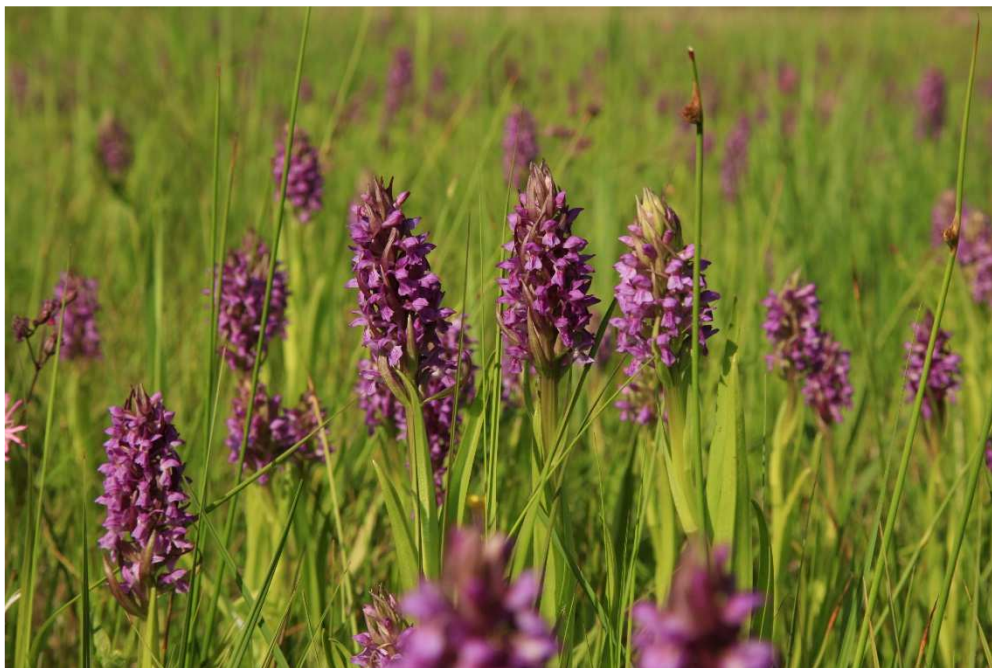


Proč se pasou v přírodní rezervaci Baroch divocí koně a buvolí?

Přírodní rezervace (PR) Baroch byla vyhlášena k ochraně rybníka (zbytku rozsáhlého rybníka Velká Čeperka na severním okraji Kunětického lesa) s rozlehlými rákosinami a k ochraně slatinných luk s mnoha ohroženými a silně ohroženými druhy rostlin a živočichů. Má celkovou rozlohu cca 31,5 ha. V současnosti je PR Baroch tvořena zazemňujícím se rybníkem s pestrou mozaikou mokřadních, periodicky zaplavovaných porostů vlhkomilných rostlin, na který navazují druhově bohaté louky s výskytem orchidejí a dalších vzácných druhů rostlin.



Vzhledem ke komplikovaným vodním poměrům, které jsou způsobeny kombinací jevů (výrazné snížení hladiny spodní vody, úbytek srážek, nedostatek vnějších zdrojů vody - malé povodí rybníka) směřuje vývoj v PR Baroch k rozsáhlým mokřadním společenstvům. Podzemní voda totiž v písčitém podloží zaklesla natolik, že existence trvalé vodní plochy jako před rokem 2015 je již nepravděpodobná. Celkově se dá očekávat pouze periodické zaplavování zátopy bývalého rybníka po větších deštích či větších sněhových srážkách, střídající se s občasným vysycháním lokality. I proto zde byly na podzim r. 2022 vybudovány první nové tůně pro zadržení vody na delší období (zejména v létě), čímž by mělo být umožněno dokončení vývoje obojživelníků či zajištěna zásoba vody pro zvířata (a zvěř, pro kterou jsou ohrady přístupné).

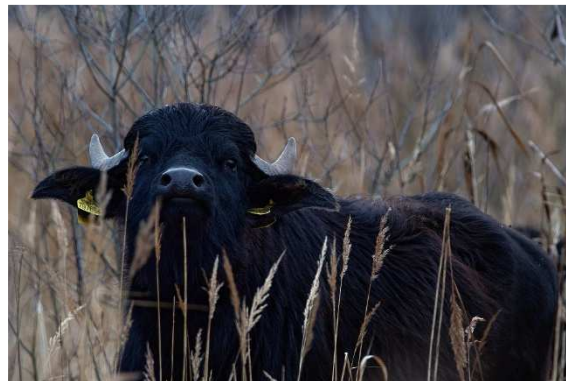


Louky a rákosiny jsou dlouhodobě různorodě koseny a pomístně je vyřezáván nálet dřevin.

Péče spočívající v kosení a tlumení rákosu, který dlouhodobě zarůstal bývalou vodní hladinou, je však finančně a technologicky velmi nákladná. S cílem zastavení zarůstání plochy a zvýšení biologické rozmanitosti plochy zde bylo již v r. 2020 započato s celoroční pastvou exmoorských pony. Na podzim r. 2021 byla ke skupině 11 hřebců přidána skupina 4 buvolů domácích (krávy a jalovice) na oddělených pastvinách.

Exmoorský pony pochází z anglického hrabství Exmoor, které je rozloženo na blatech, vřesovištích, slatiništích. Po staletí se potuloval právě i otevřenými slatinami. Je považován za přímého potomka koní, kteří křížovali Velkou Británii ještě předtím, než se stala ostrovem.

Buvolu domácímu (někdy též nepřesně nazývanému buvol vodní) se nejlépe daří v bažinatých oblastech nebo na březích řek. Nutnou podmínkou je pro něj dostatek vody. Buvol výborně plave a rád se válí v bahně, přičemž si pomocí rohů nahazuje bahno na celé tělo. Jeho potravu tvoří různé bahenní a vodní rostliny včetně ostřic, rákosu či křovin.



S pastvou obou těchto druhů jsou výborné zkušenosti. Na Barochu i na základě prozatímních zkušeností lze konstatovat, že v lokalitě vlivem pastvy dochází k očekávané žádoucí redukci rákosin, zvětšení plochy mokřadních a druhově bohatých společenstev, čímž dochází i ke zvýšení atraktivnosti lokality pro hnízdění celé řady ohrožených druhů ptáků.

V sezóně roku 2022 byly již v pastvině patrné pozitivní výsledky. Populace orchideje prstnatce pleťového se významně rozšířila do míst, kde dosud byly jen porosty rákosin a třtiny křovištní. Vyhnízдила řada vzácných ptačích druhů – čejka chocholatá, chřástal vodní, bekasina otavní, cvrčilka slavíková, husa velká, slavík modráček střeoevropský atp. Celkově dochází k viditelné proměně neprostupného porostu v centrální části lokality, vegetace prořídla a postupně se mění její složení ve prospěch dvouděložných rostlin. Efektivnost pastvy je průběžně sledována vědeckými pracovišti (např. biologické fakulty Jihočeské univerzity).



Vlastní realizace technického zabezpečení pastvy spočívá ve vymezení pasené plochy elektrickým pascovním ohradníkem (dubové kůly po cca 5 - 8 m se dvěma vysokopevnostními dráty a elektrickou páskou). Plocha pastviny je pro zvěř z okolí přístupná. Plocha může být rozdělena na sektory dle potřeby vegetace a přítomných zvířat. Jsou zde také vybudovány dva jednoduché přístřešky (podmínka zachování odpovídajícího welfare zvířat). Provoz pastvy je zajišťován prostřednictvím pravidelného dozoru včetně doplňování vody dle potřeby, kontroly funkčnosti ohradníků, kontroly zdravotního stavu zvířat apod.

Na pastvě v PR Baroch spolupracují Krajský úřad Pardubického kraje (jako orgán státní správy), Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR), regionální pracoviště Východní Čechy (jako subjekt s příslušností hospodařit na pozemcích ČR a zároveň odborný garant) a ochránářské spolky.



Stav lokality v předjaří r. 2023 (10. 2. 2023)



Stav lokality v předjaří r. 2024 (16. 2. 2024)